

4b.

Piezodoporové senzory tlaku

Přednášející: prof. Ing. Miroslav Husák, CSc.

husak@fel.cvut.cz,
<http://micro.feld.cvut.cz>

tel.: 2 2435 2267

Cvičící:

Ing. Adam Bouřa, Ph.D.

Ing. Alexandr Laposa, Ph.D.

Ing. Tomáš Teplý

Jednotky tlaku a převody

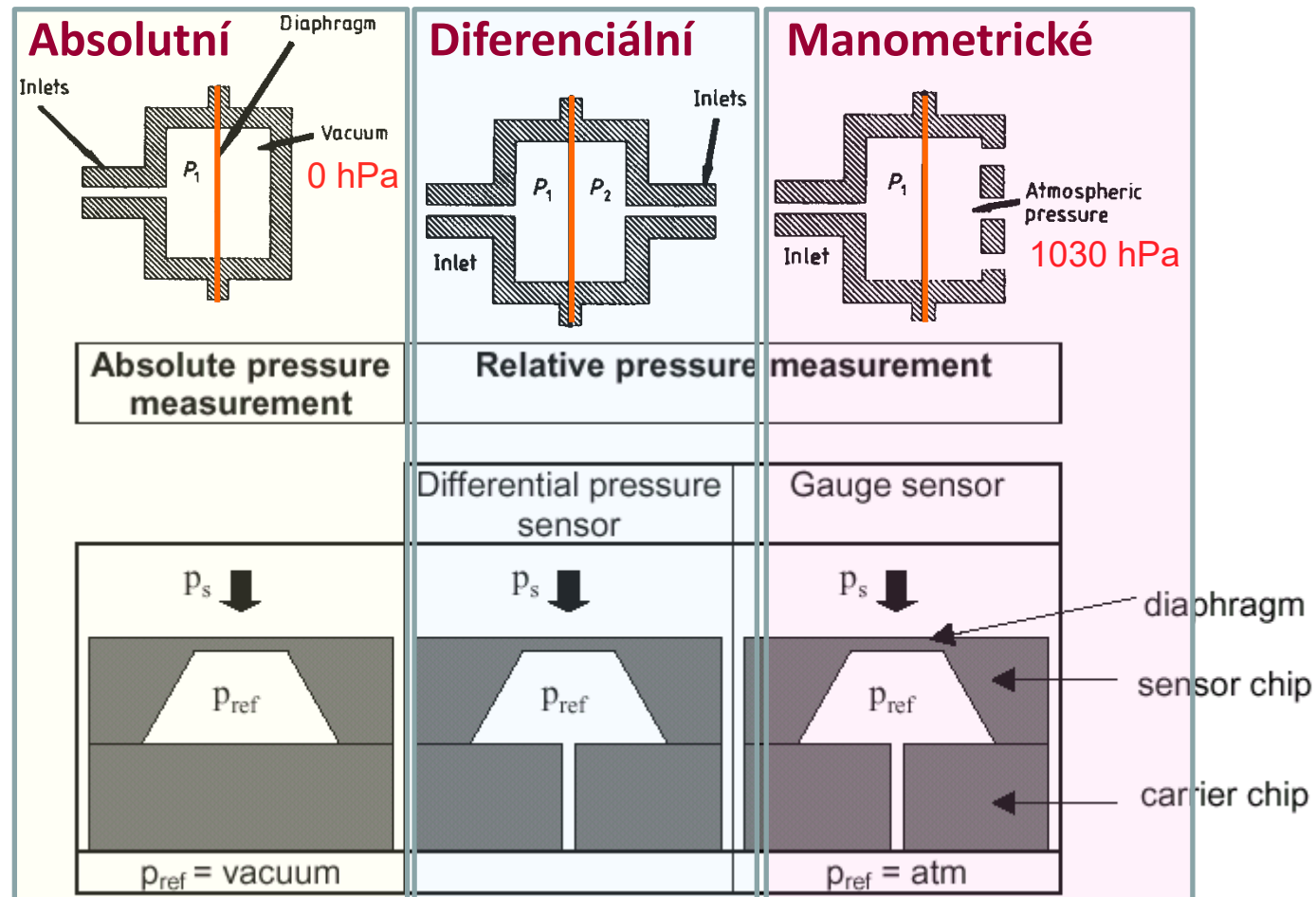
	bar	PSI	Pa	kPa	inch H ₂ O	cm H ₂ O	mmHg
bar	1	14.504	10^5	100	401.47	1019.73	750.06
PSI	0.06895	1	6894.7	6.8947	27.68	70.308	51.715
Pa	10^{-5}	145.04×10^{-6}	1	10^{-3}	4.0147×10^{-3}	10.197×10^{-3}	7.5006×10^{-3}
kPa	0.01	0.14504	1000	1	4.0147	10.197	7.5006
inch H ₂ O	2.491×10^{-3}	0.03613	249.1	0.2491	1	2.54	1.8683
cm H ₂ O	980.6×10^{-6}	14.22×10^{-3}	98.06	98.06×10^{-3}	0.3937	1	0.7355
mm Hg	1.3332×10^{-3}	0.01934	133.2	0.1332	0.53525	1.3595	1

jednotky tlaku a převody

Senzory tlaku – rozdělení

- **Absolutní** – tlak působí na jednu stranu membrány, na druhou referenční tlak (vakuum)
- **Diferenciální** – tlaky působí na obě strany membrány, měří se rozdíl tlaků
- **Manometrické** – diferenciální, referenční tlak je atmosférický tlak

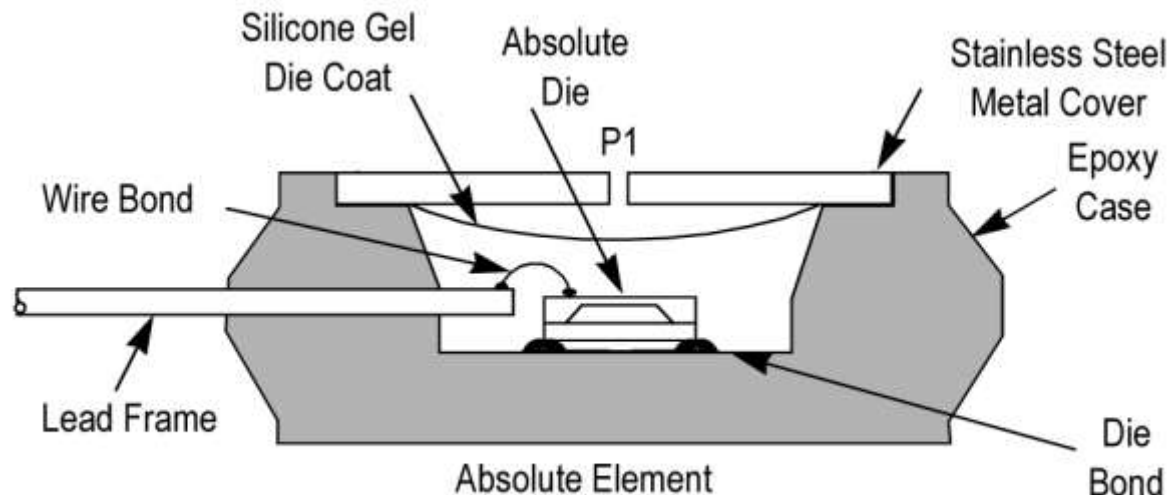

? Nakreslete princip činnosti tlakového senzoru pro měření absolutního tlaku a senzoru pro měření diferenciálního tlaku.

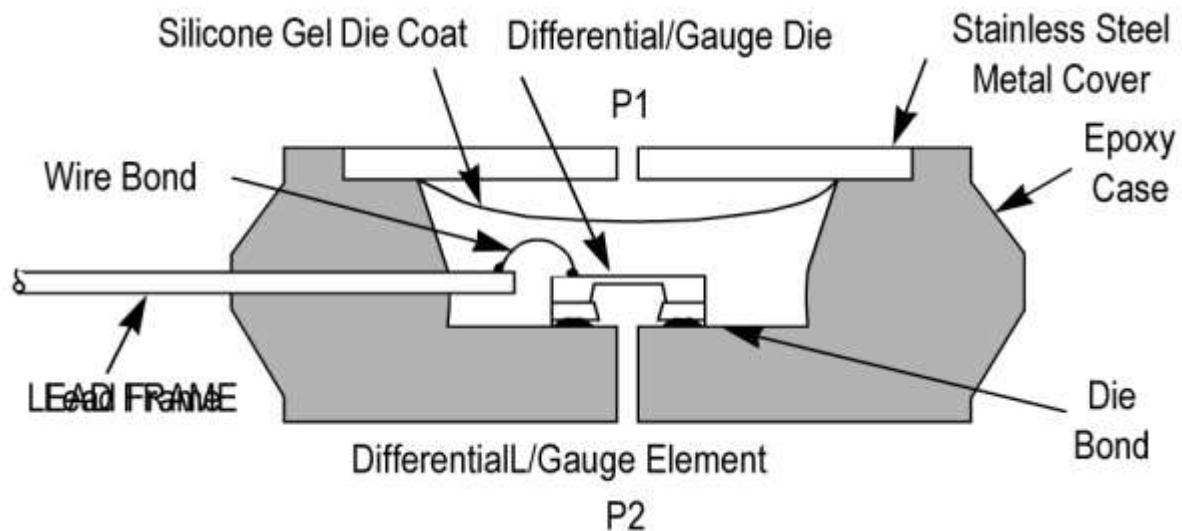

Senzory tlaku – v pouzdře

Absolutní

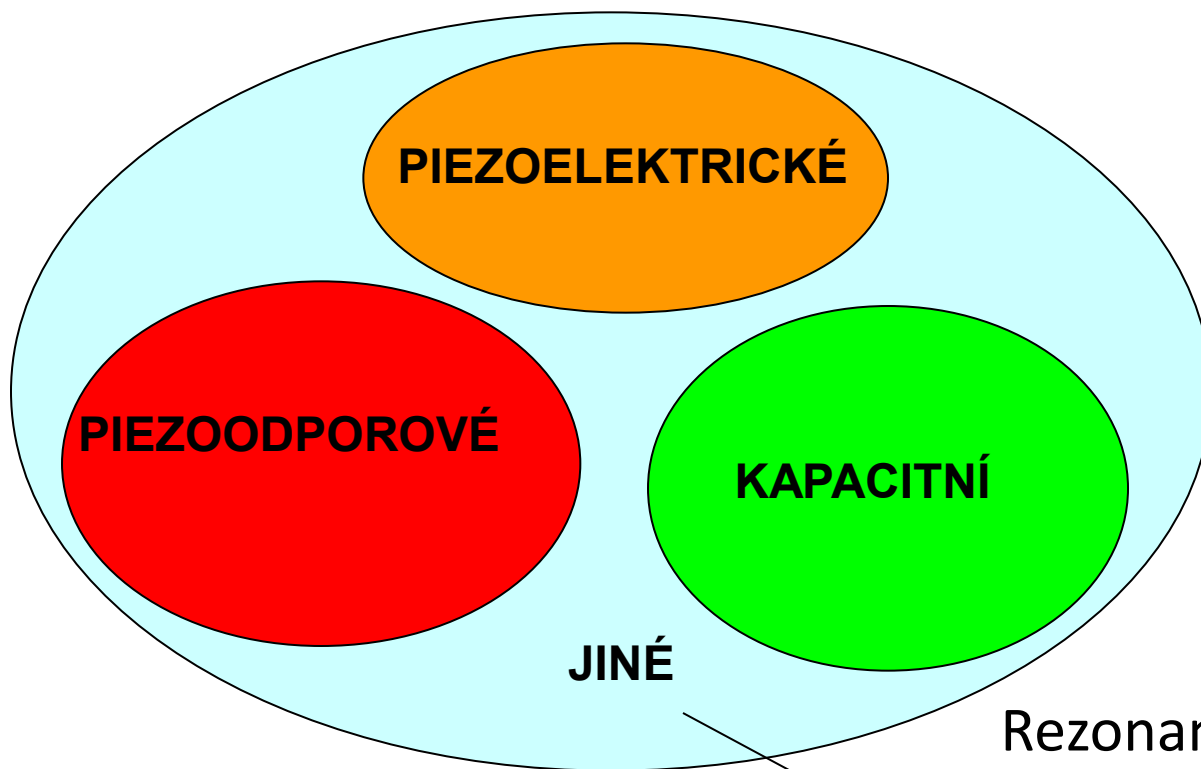

Diferenciální

Senzory tlaku polovodičové – rozdělení

Zkouška

? Napište alespoň 3 základní typy polovodičových tlakových senzorů

Rezonance
přechod pn
optické
ultrazvuk
atd.

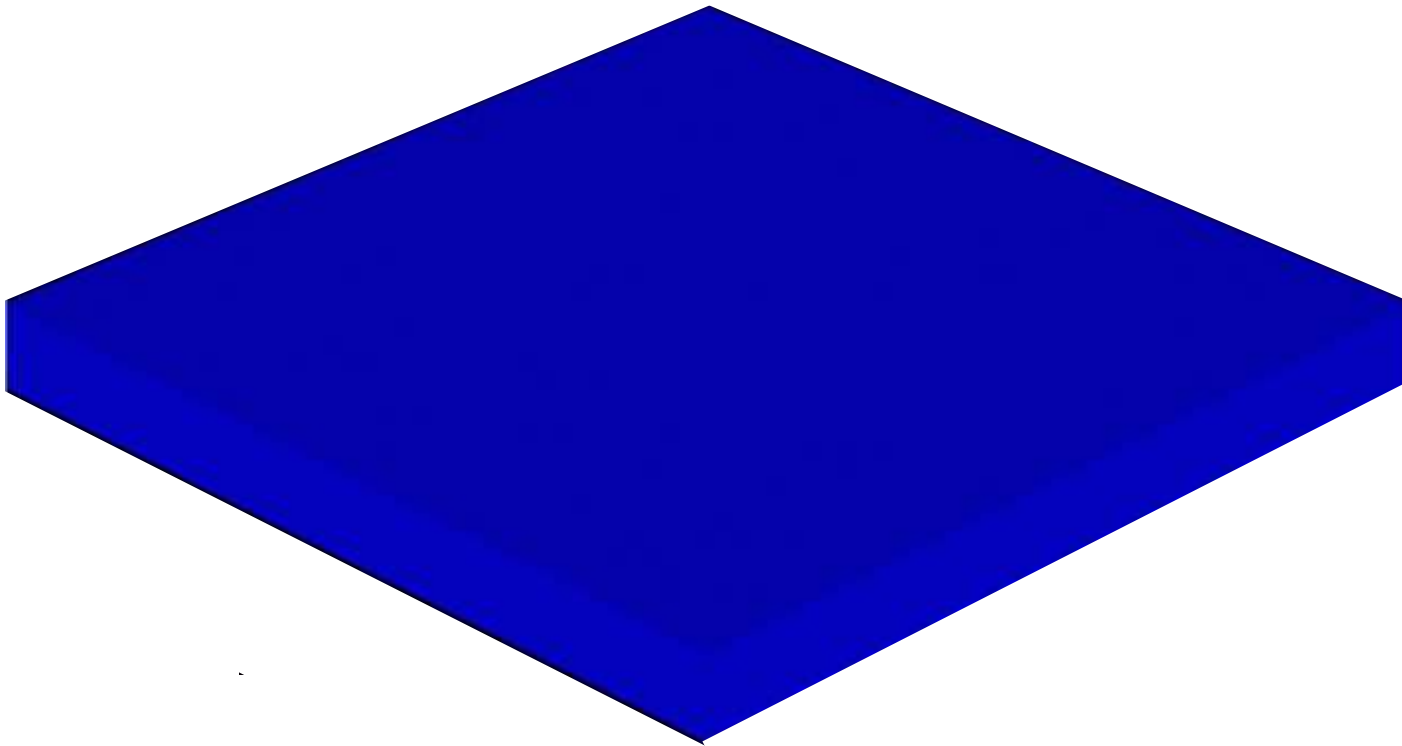

Piezoodporové senzory tlaku - uspořádání

Piezodoporové senzory tlaku – uspořádání

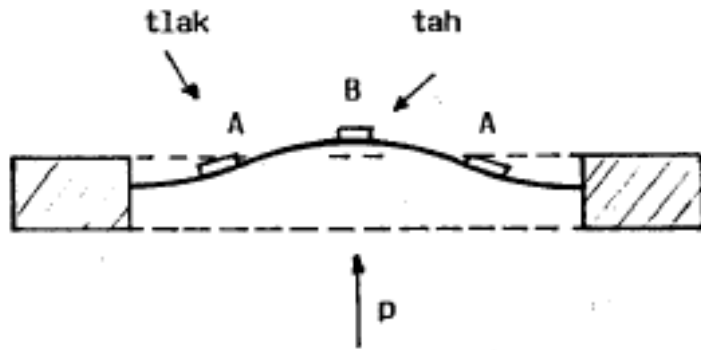
Membrána - mechanické namáhání, uspořádání tenzometrů

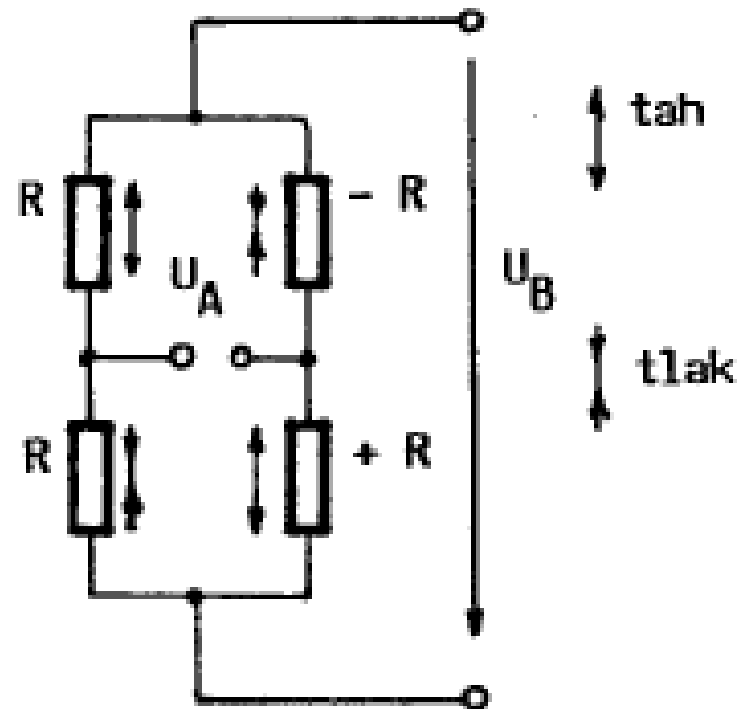
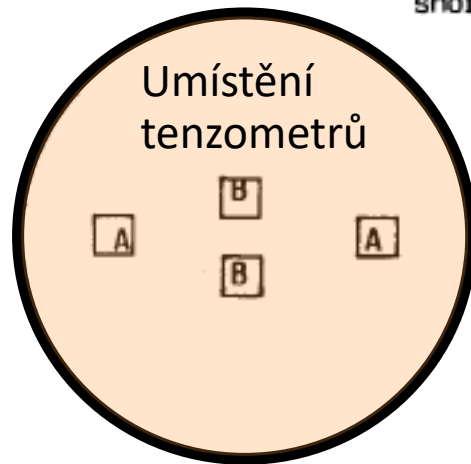

Piezodoporové senzory tlaku – uspořádání

Zkouška

pohled shora

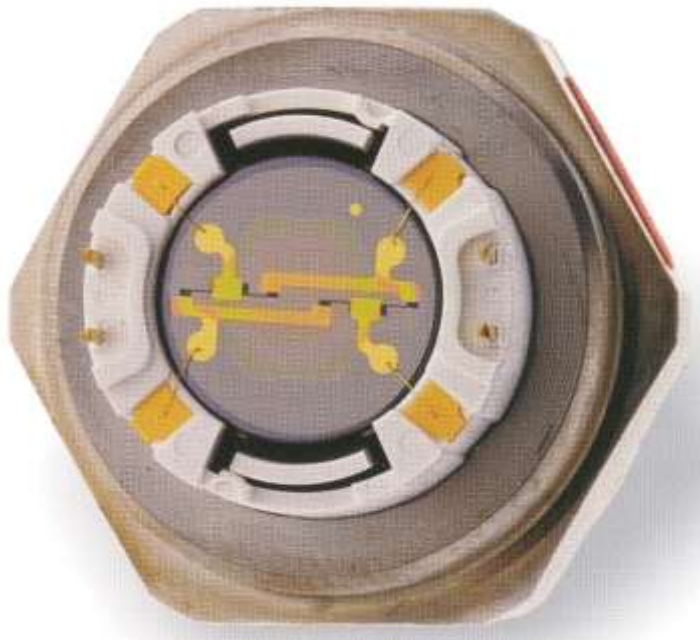
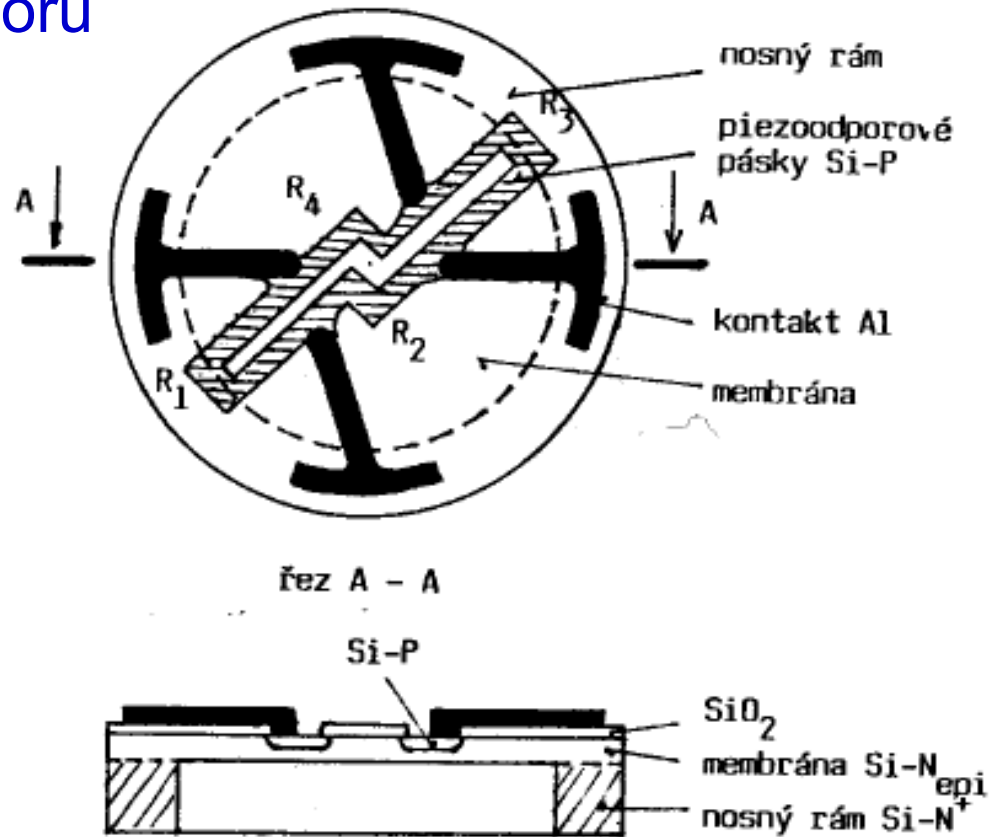
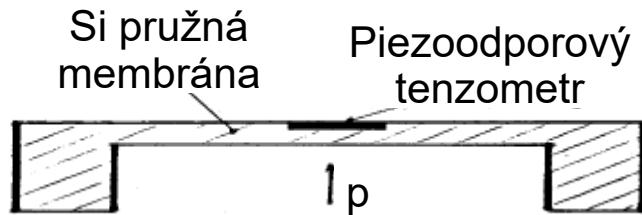
? Nakreslete základní uspořádání piezoelektrického tlakového senzoru se 4 piezodoporovými tenzometry na membráně.

Nakreslete obvodové zapojení s můstkem pro vyhodnocování signálu ze 4 piezodoporů tlakového senzoru.

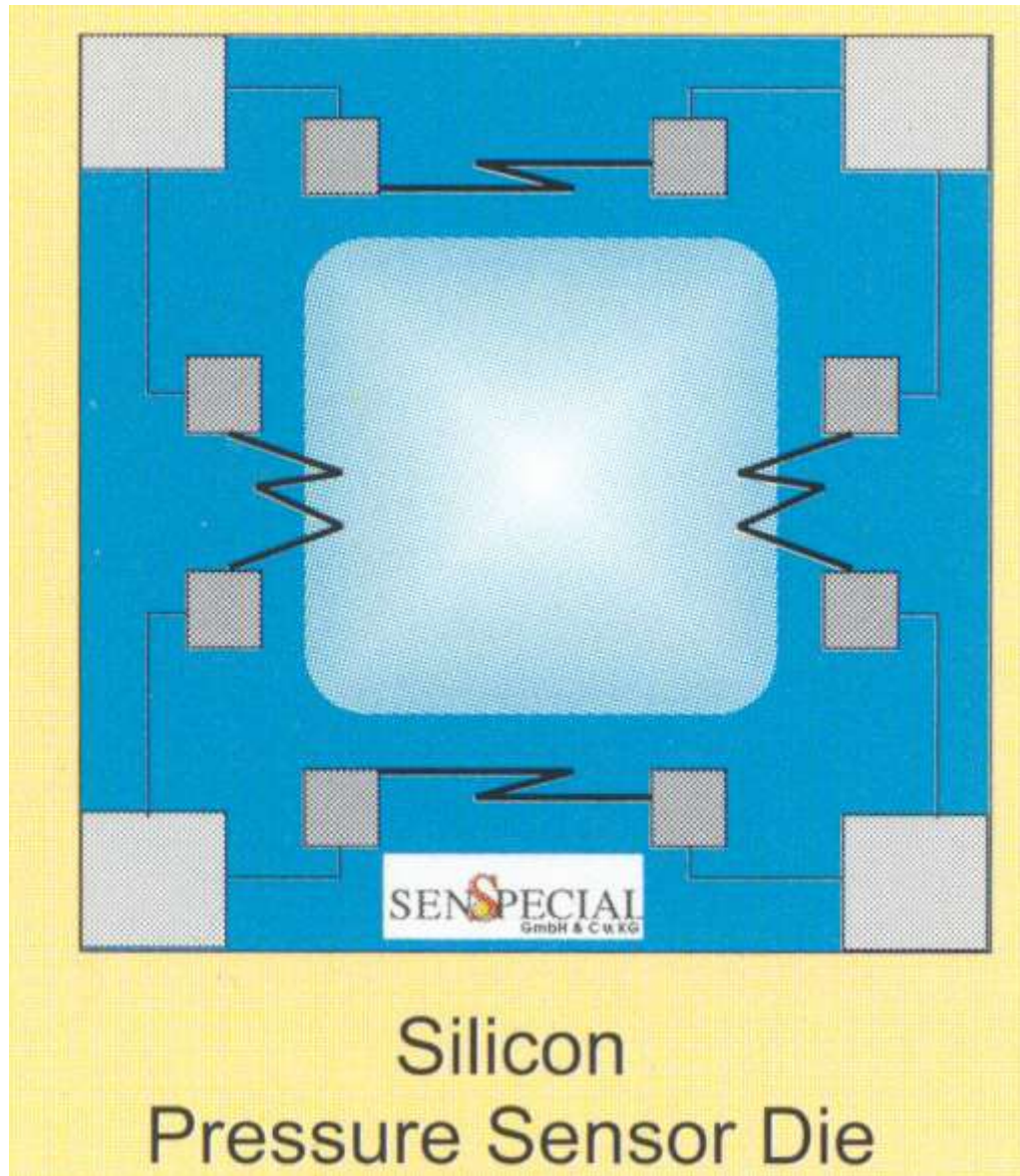

Uspořádání piezoodporů (tenzometrů) na membráně

Příklad layout tlakového senzoru

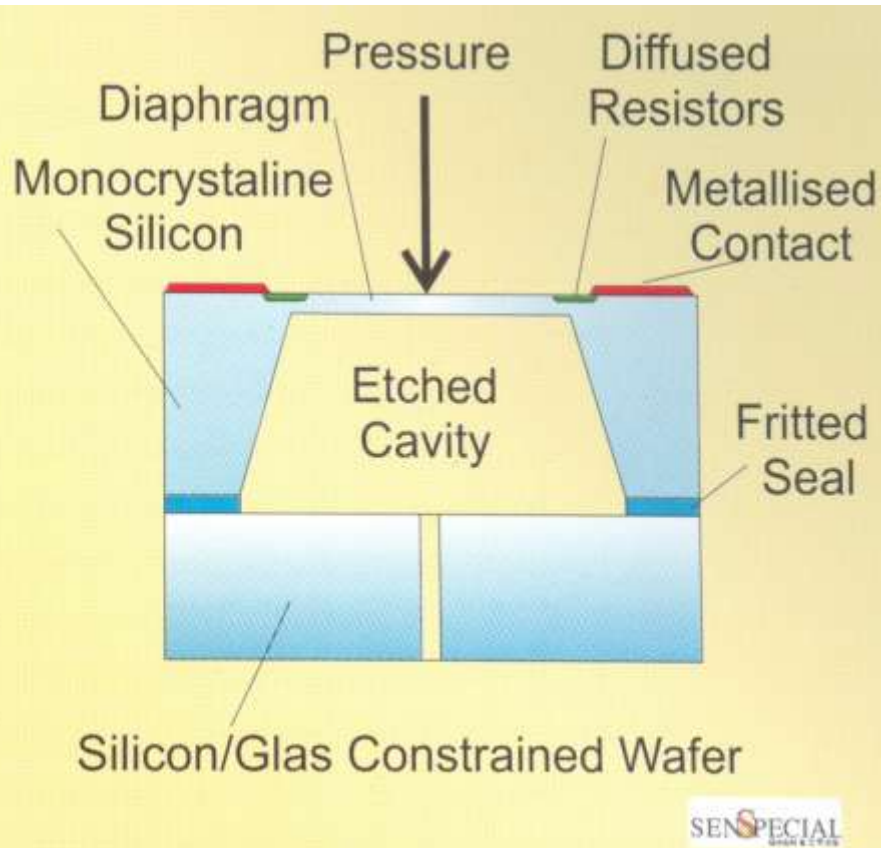

Uspořádání piezodoporů (tenzometrů) na membráně

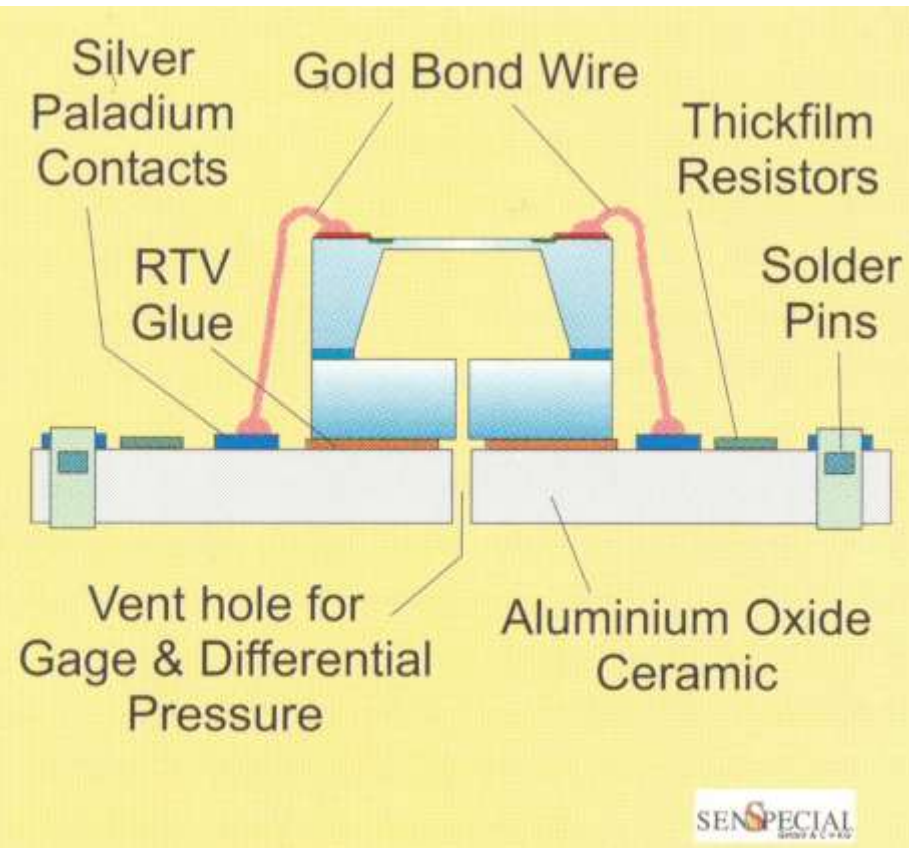
Integrované piezoodporové senzory tlaku

Integrovaný jednočipový (monolitický)

Cross Section of a Sensor Chip

Hybridní struktura (lepený)

Cross Section of a Sensor Hybrid

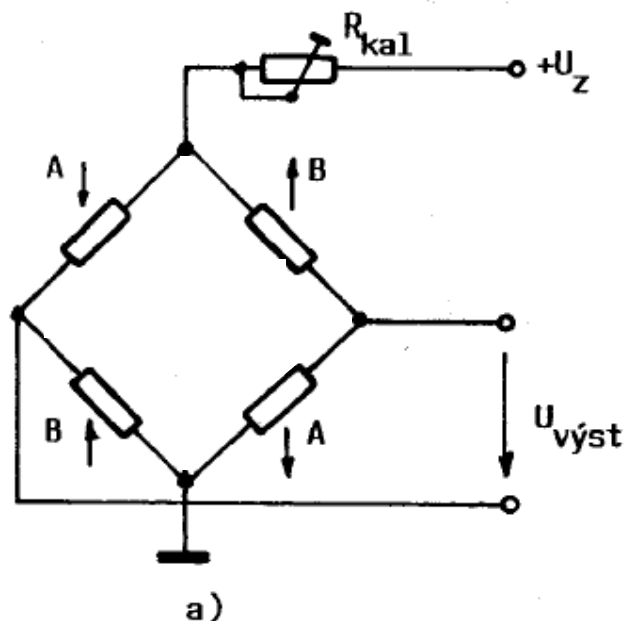
Zpracování signálu z piezoodporů, teplotní kompenzace

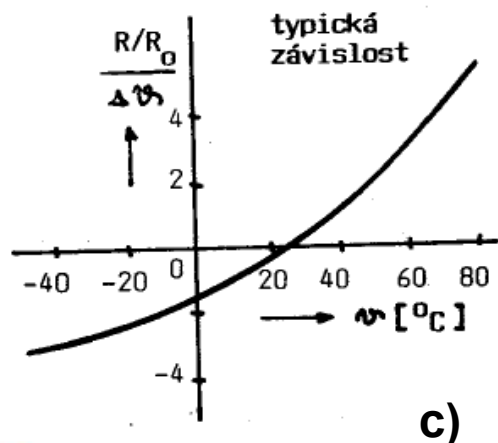
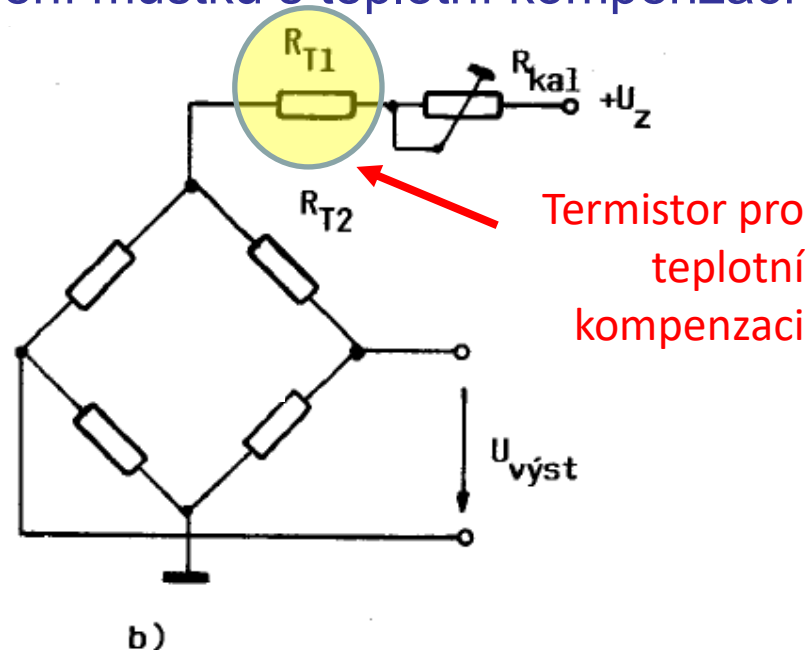

Zpracování signálu z piezodoporů + kompenzace

Základní zapojení můstku

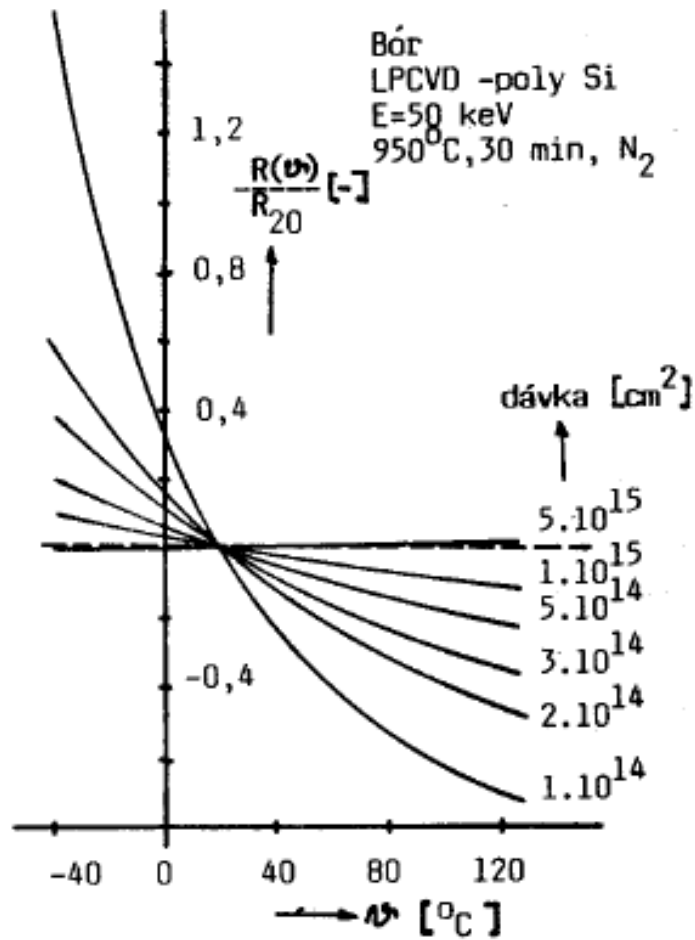
Zapojení můstku s teplotní kompenzací

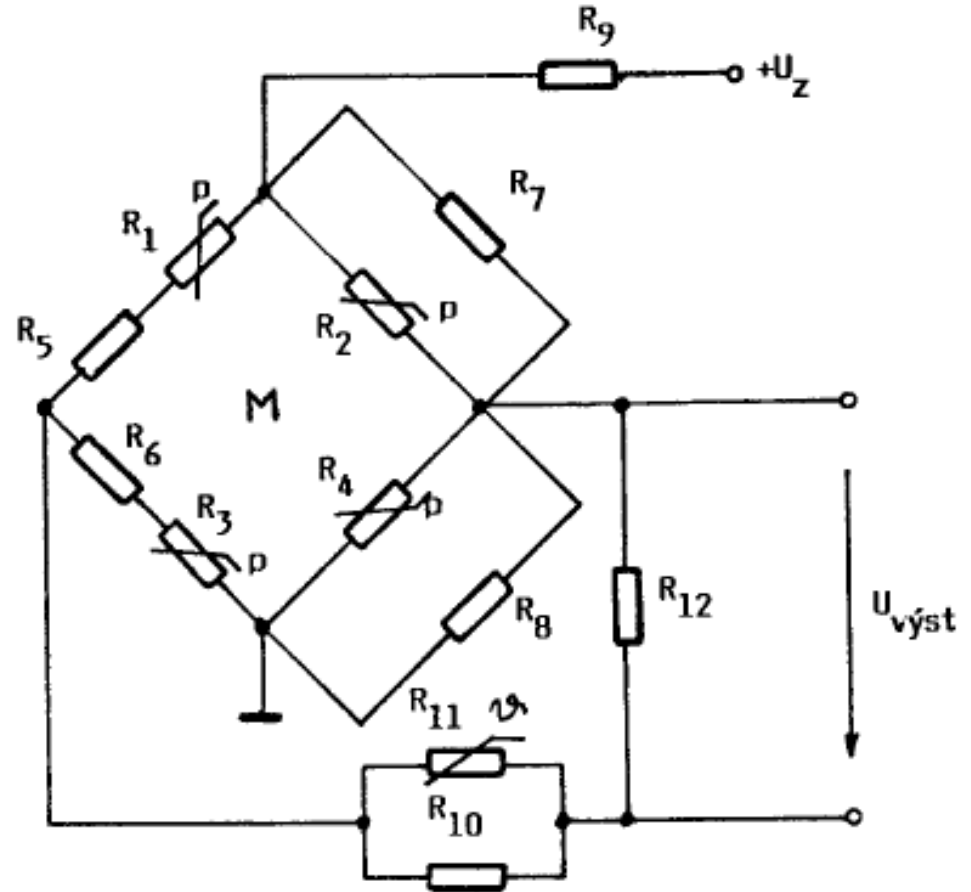
Typická teplotní závislost piezodoporů (pouze pro informaci)

? Nakreslete zjednodušené elektronické obvodové zapojení s můstkem pro vyhodnocování signálu z piezodoporů tlakového senzoru. Do zapojení nakreslete princip jednoduché teplotní kompenzace s termistorem.

Zpracování signálu z piezodoporů + kompenzace

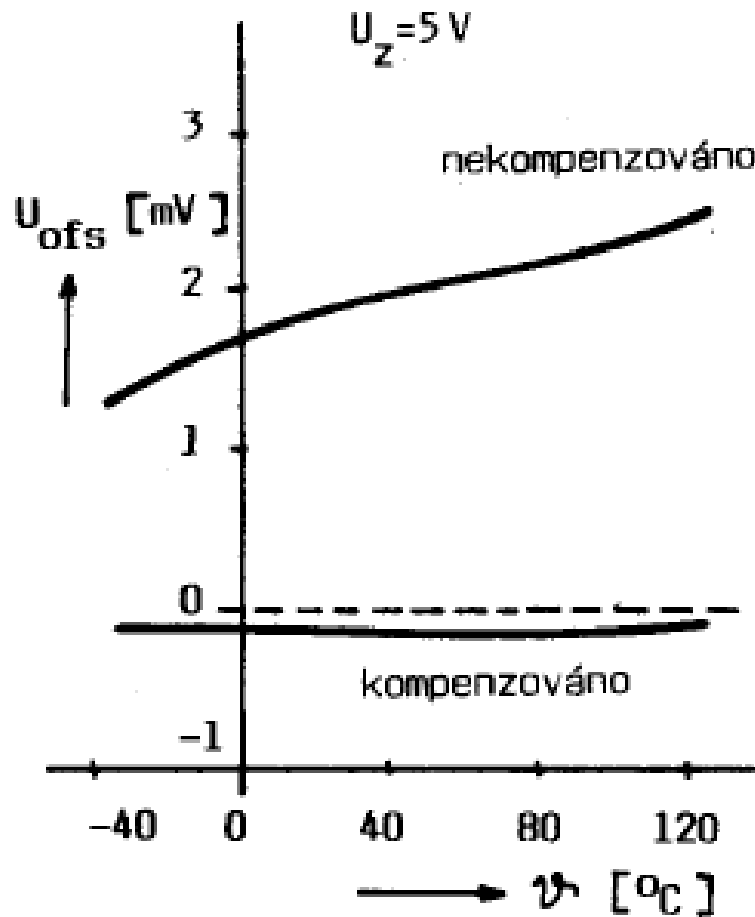

Relativní odporová změna poly-Si odporů jako funkce teploty (Si dotovaný B)

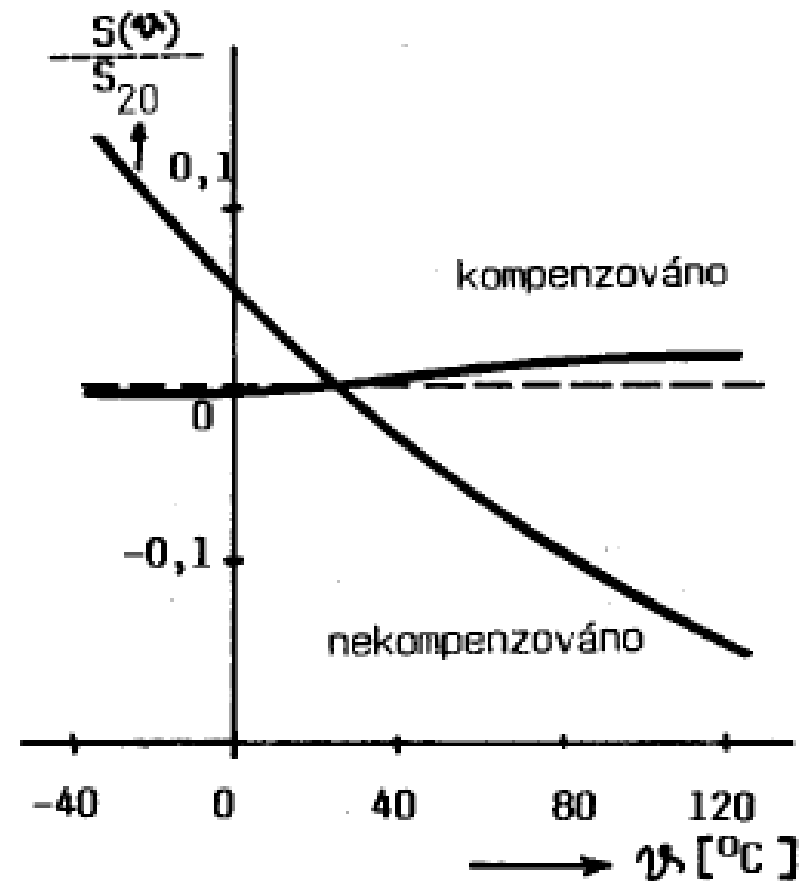

Obvod pro teplotní kompenzaci

Zpracování signálu z piezodoporů + kompenzace

a)

b)

Teplotní závislosti a) offset, b) relativní citlivost

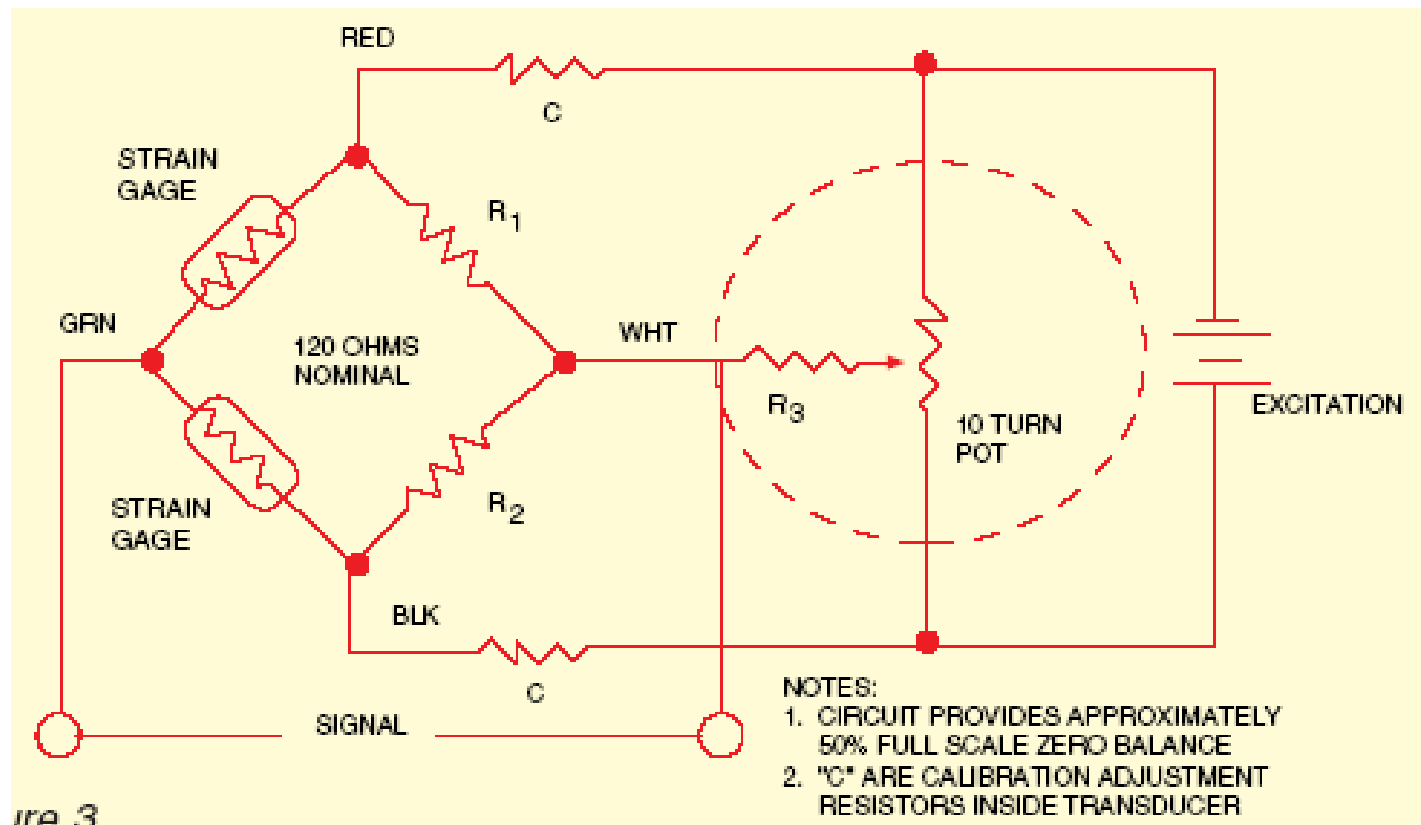

Zpracování signálu z piezodoporů + kompenzace

Externí obvod pro vyvážení můstku

- Externí součástková síť – nulování, recalibrace, nulování offsetu.
- Vytvoření plně kompenzovaného senzoru je dosti obtížné – vyžaduje zkušenost, podrobné znalosti systému.

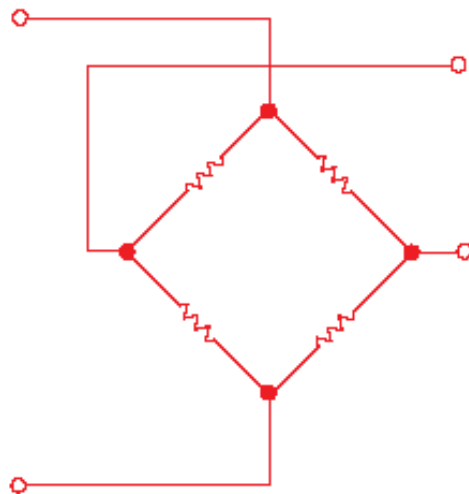

ira 3

Zpracování signálu z piezododporů + kompenzace

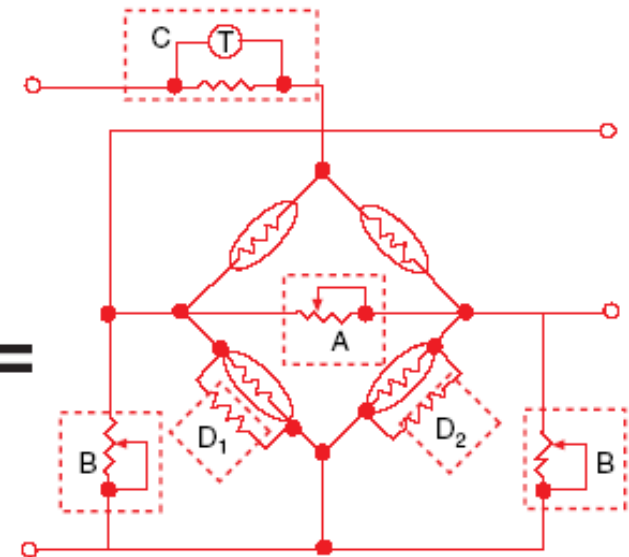
SENSOR + COMPENSATION PROCEDURES = TRANSDUCER

+

Component	Parameter
	A Sensitivity
	B Zero Balance
	C Thermal effect on sensitivity
	D Thermal effect on zero

=

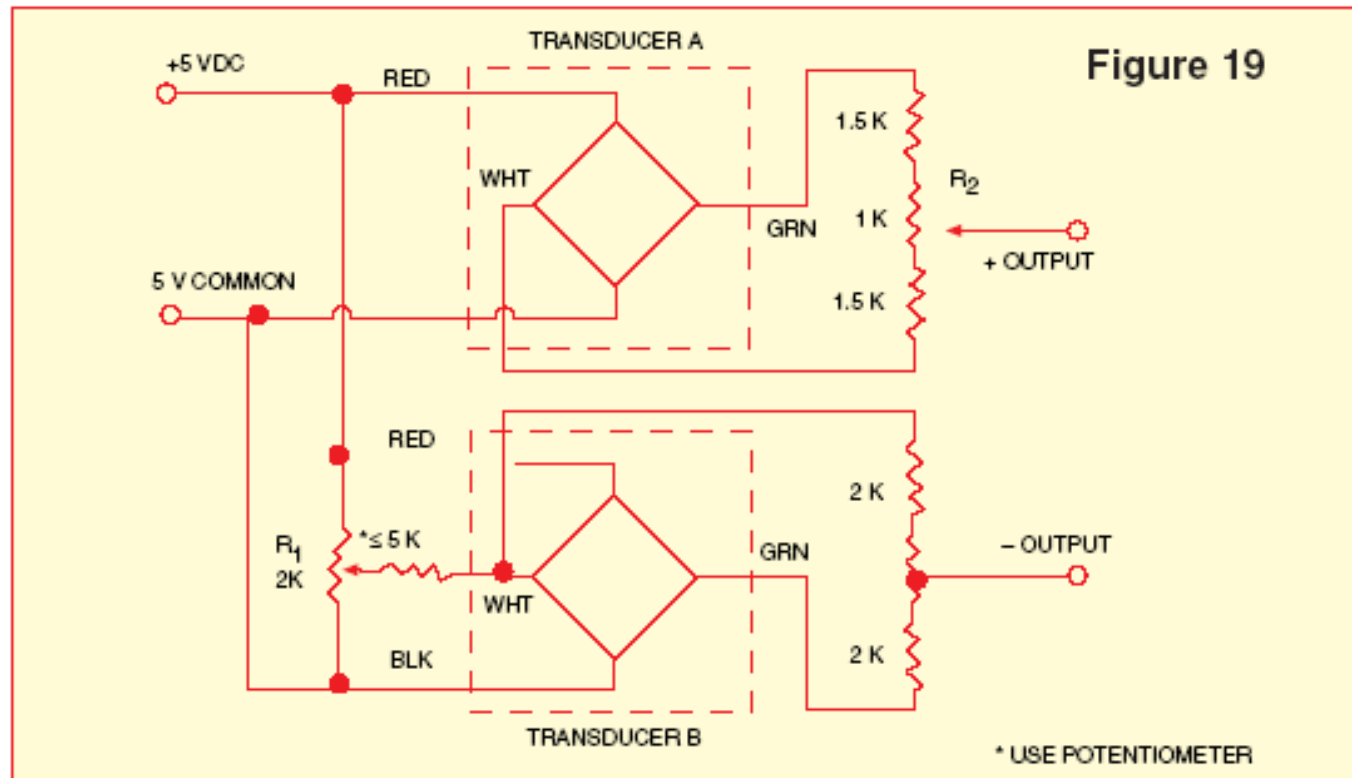
D₁ use if zero T.C. $\frac{\Delta E O}{\Delta T}$ is positive

D₂ use if zero T.C. $\frac{\Delta E O}{\Delta T}$ is negative

Zpracování signálu z piezoodporů + kompenzace

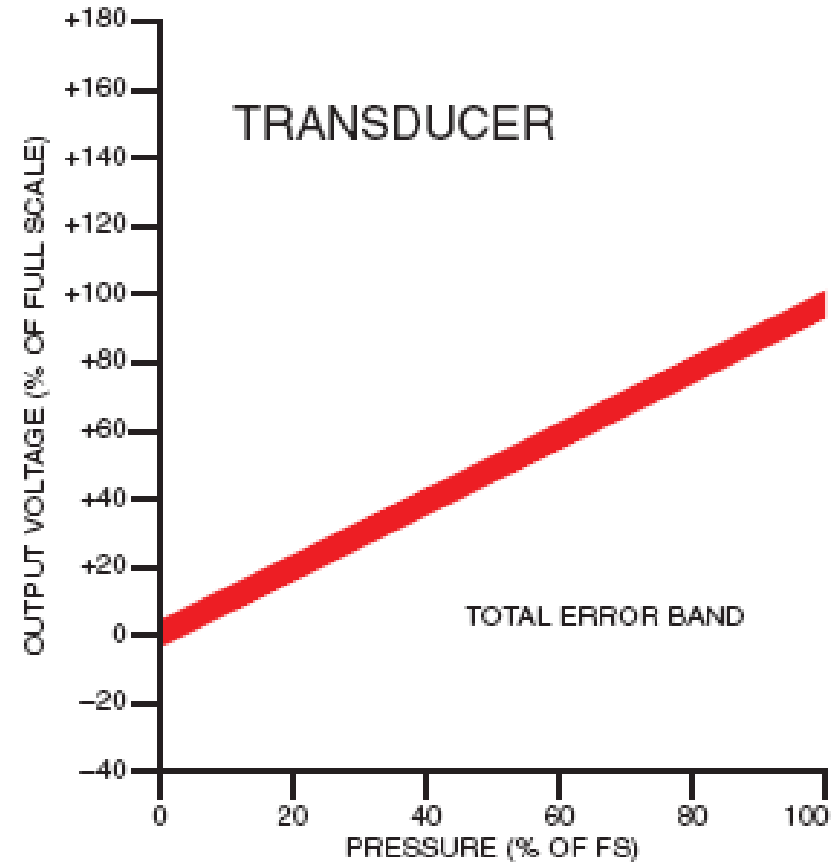
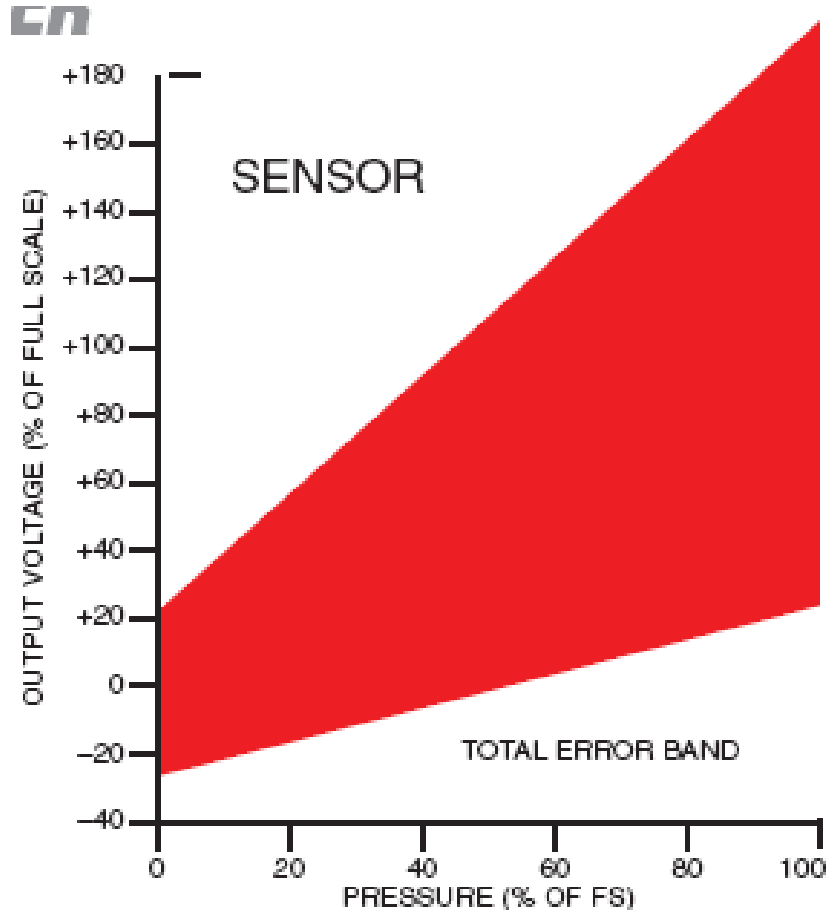
Diferenciální tlakové měření – 2 tlakové senzory

- **R1** – nastavuje vyvážení bez přítomnosti tlaku
- **R2** – nulový výstupní signál při max. tlaku na obou senzorech současně
- **Výstup** - 50 mV na plnou diferenciální výchylku, obousměrná činnost

Zpracování signálu z piezoodporů + kompenzace

Chybové pásmo - nekompenzovaný a kompenzovaný senzor

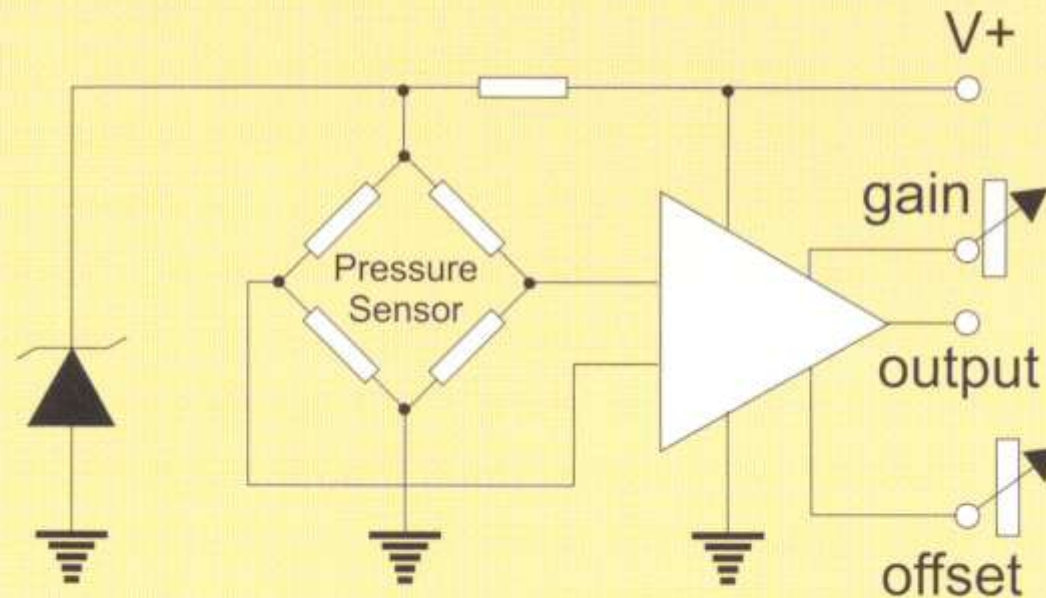

Zpracování analogového signálu z piezoodporého můstku

SDRAL, SXRA
Internal
Signal Conditioning

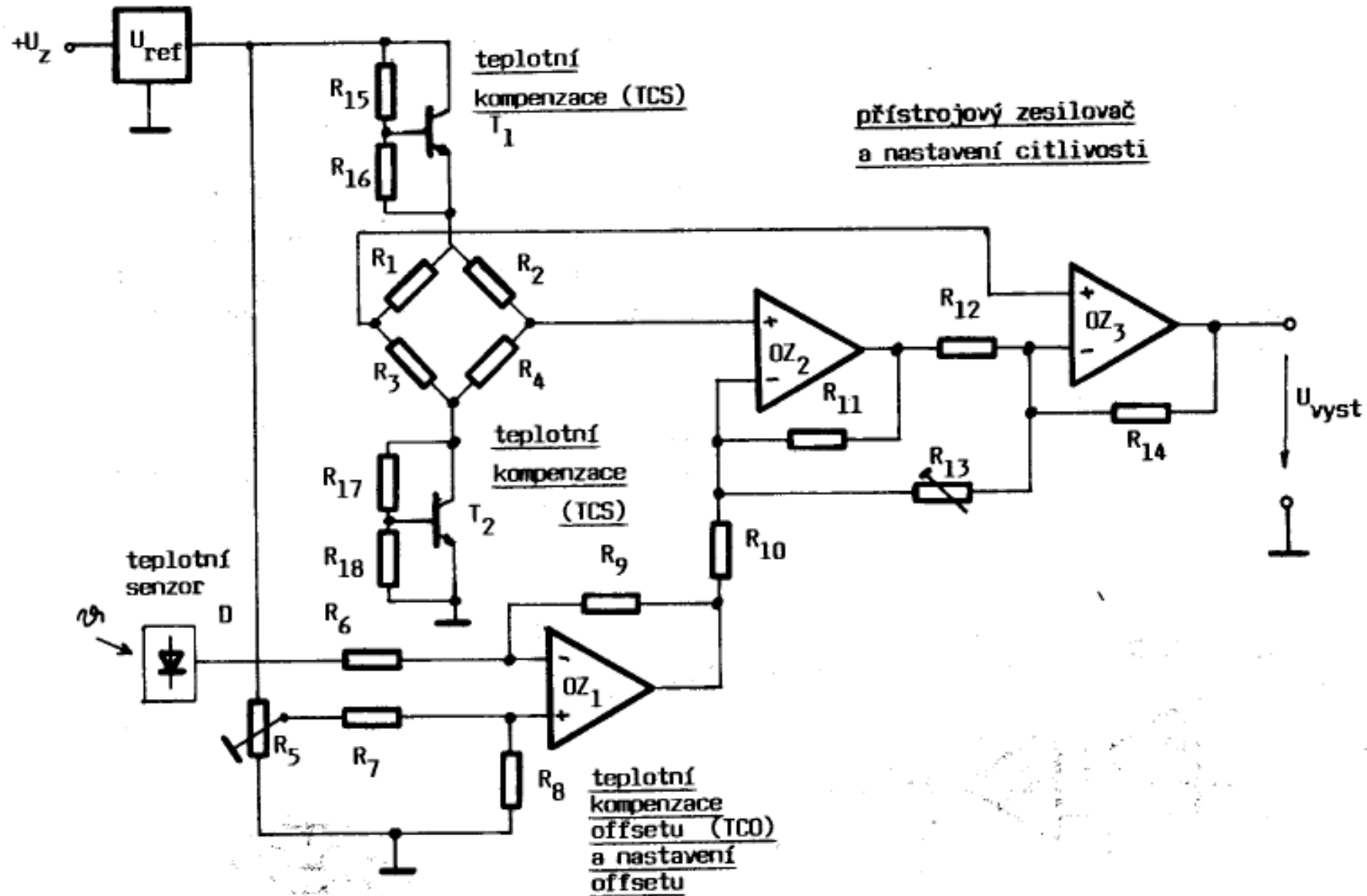
SENSPECIAL
Sensit & Co. KG

**Pressure Sensor with Amplifier
and Voltage Reference**

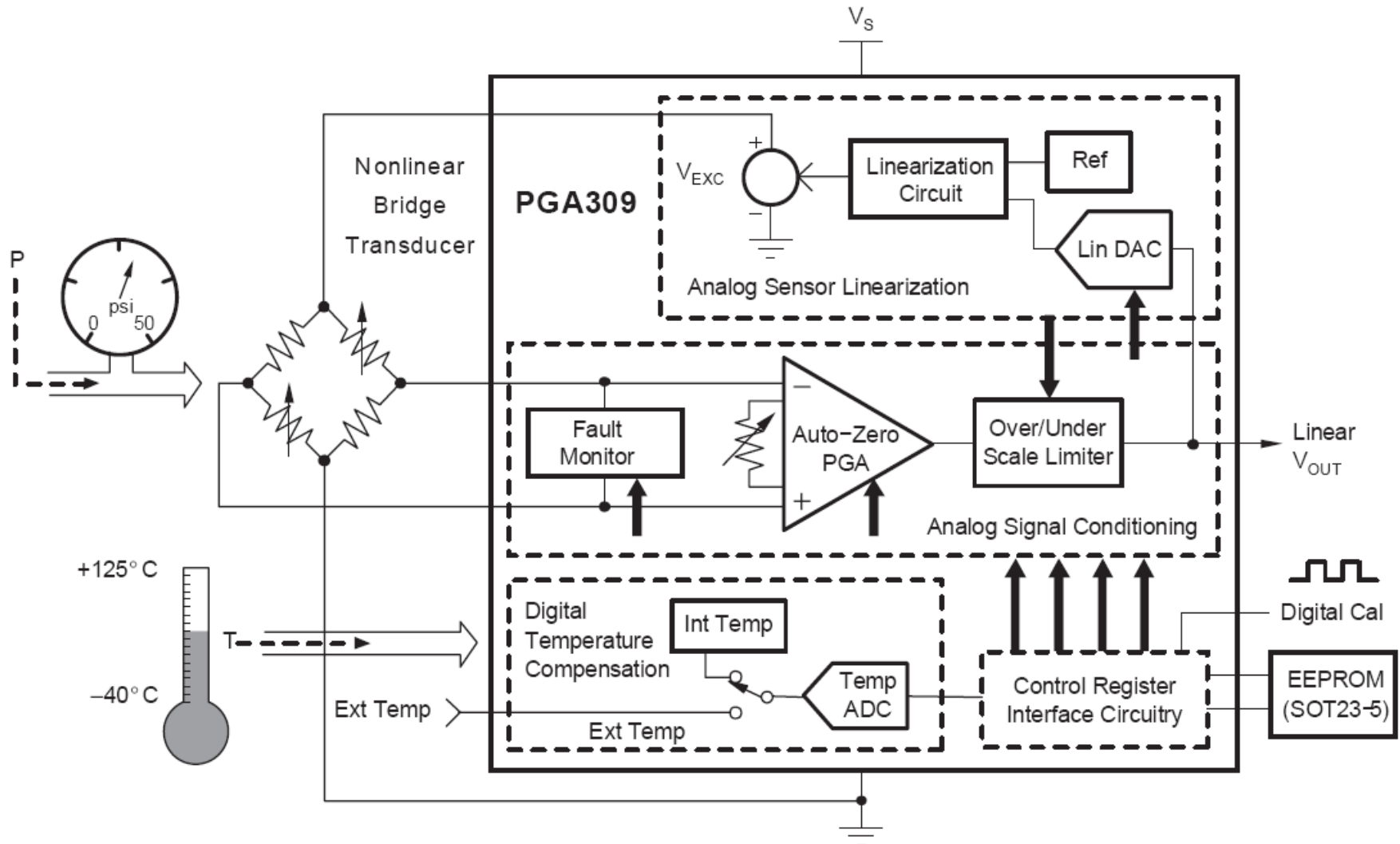

Zpracování analogového signálu z piezoodporého můstku

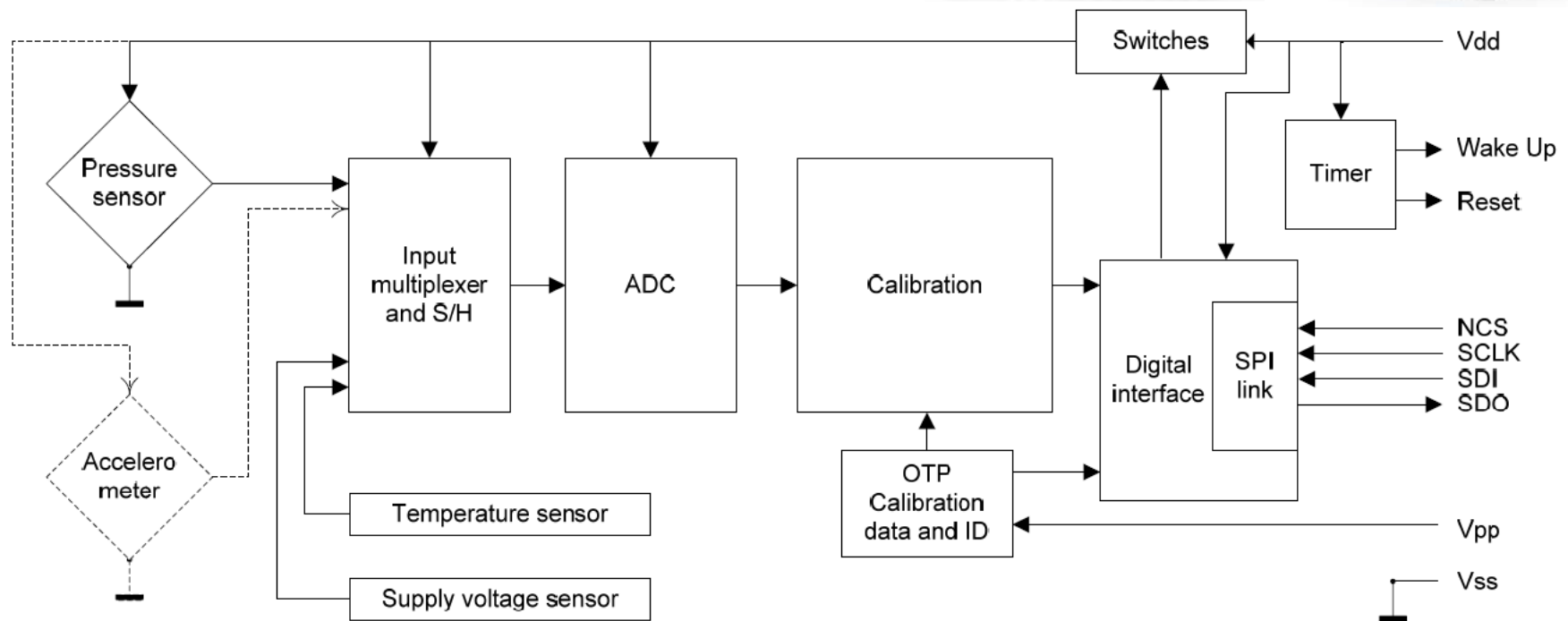
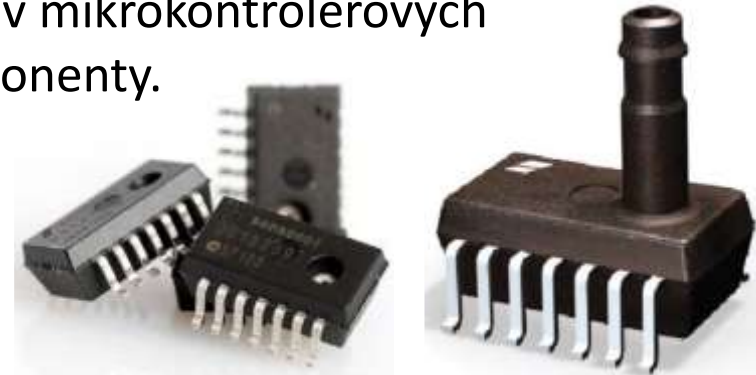
Zpracování analogového signálu z piezodoporého můstku

PGA309 - Integrovaný vyhodnocovací obvod pro můstky

Zpracování analogového signálu z piezodoporého můstku

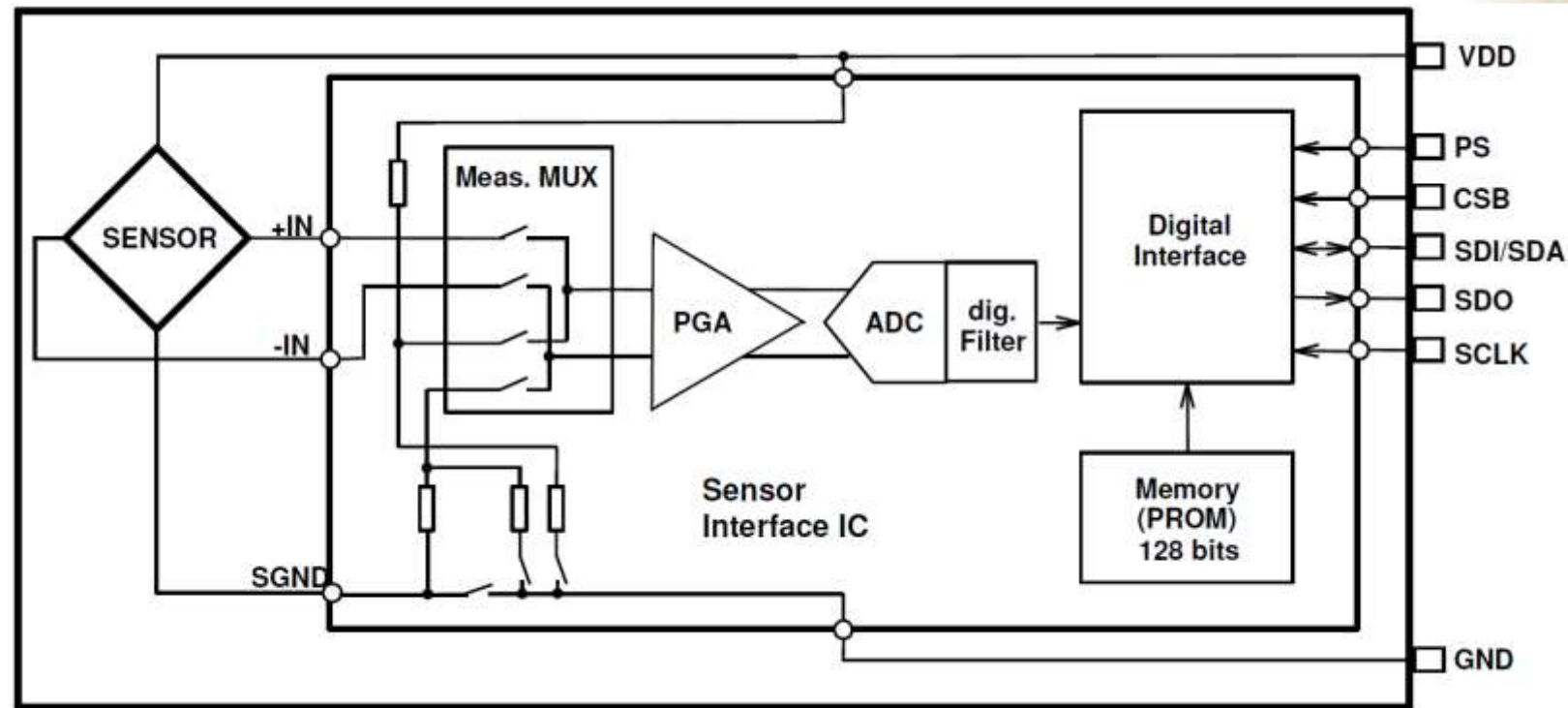
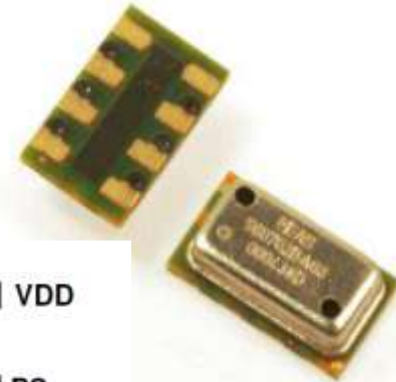
SP100 je integrovaný MEMS tlakový senzor určený pro měření tlaku vzduchu. Senzor má digitální rozhraní navržené pro použití v mikrokontrolérových aplikacích. SP100 nevyžaduje žádné externí komponenty.

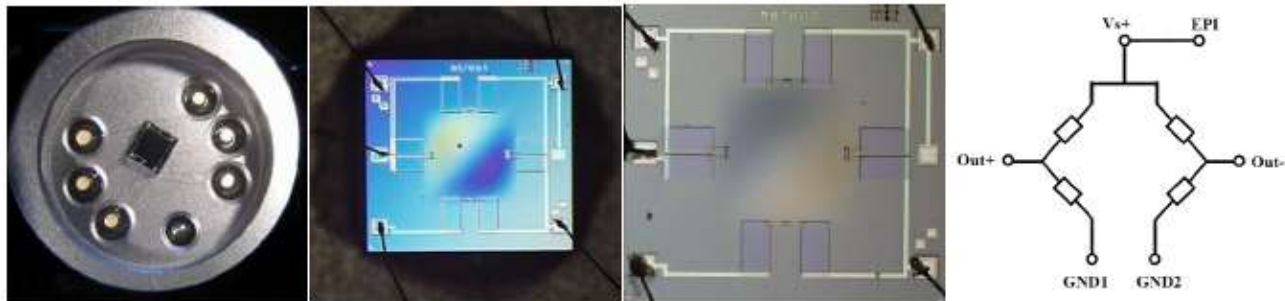
Zpracování analogového signálu z piezoodporého můstku

MS5611-01BA je tlakový senzor pro měření barometrického tlaku s vysokým rozlišením s SPI a I²C sběrnici, je určený pro výškoměry a variometry s výškovým rozlišením 10 cm.

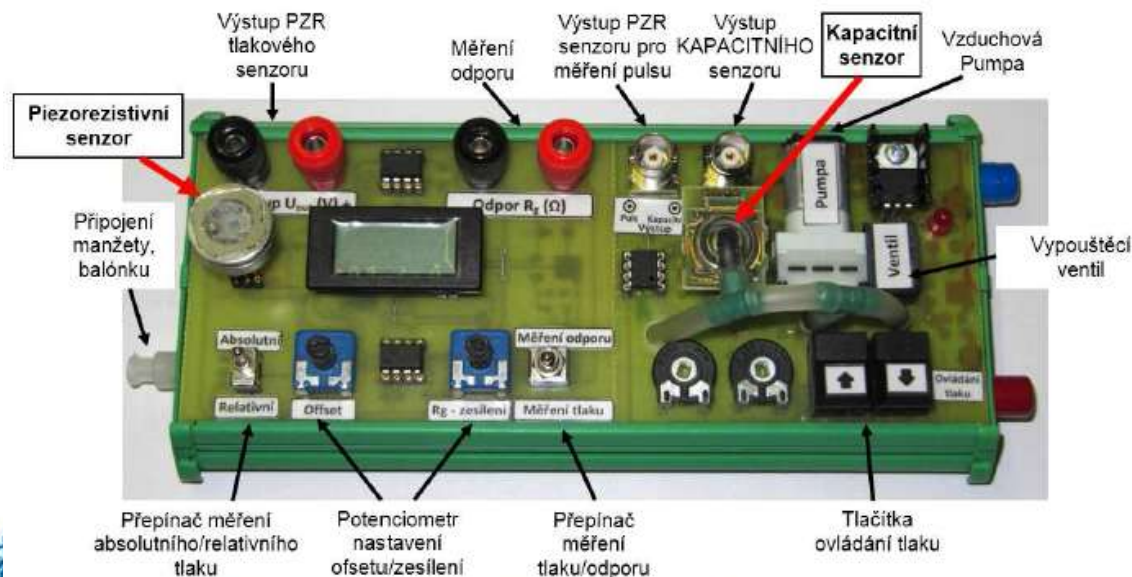

Senzory tlaku

- Měření krevního tlaku pomocí piezodoporových a kapacitních senzorů

Obr. 1. Absolutní tlakový senzor MS7801 v nerezovém pouzdře a detail čipu, zapojení Wheatstoneov:

Obr. 4. Přípravek s piezorezistivním a kapacitním tlakovým senzorem

[1] <http://www.lekarna.cz/tonometr-digitalni-tensoval-duo-control-ii-large/>

Pouzdra

BASIC ELEMENT
CASE 344-15
SUFFIX A/D

GAUGE PORT
CASE 344B-01
SUFFIX AP/GP

4-PIN

DUAL PORT
CASE 344C-01
SUFFIX DP

MEDICAL CHIP PAK
CASE 423A-03

STOVEPIPE
CASE 344D-01
SUFFIX

BASIC ELEMENT
CASE 867-08
SUFFIX A/D

GAUGE PORT
CASE 867B-04
SUFFIX AP/GP

6-PIN

DUAL PORT
CASE 867C-05
SUFFIX DP

AXIAL PORT
CASE 867F-03
SUFFIX ASX/GSX

STOVEPIPE PORT
CASE 867E-03
SUFFIX AS/GS

8-PIN

SMALL OUTLINE
(SURFACE MOUNT) *
CASE 482-01

SMALL OUTLINE
(PORTED/SURFACE MOUNT) *
CASE 482A-01

SMALL OUTLINE
(DIP) *
CASE 482B-03

SMALL OUTLINE
(PORTED/DIP) *
CASE 482C-03

MPAK, STYLE 1 *
CASE 1320-02

MPAK, STYLE 1 *
CASE 1320A-02

SUPER SMALL OUTLINE
PACKAGE (TPMP)
CASE 1352-01

SUPER SMALL OUTLINE
PACKAGE
CASE 1317-03

SUPER SMALL OUTLINE
PACKAGE
CASE 1317A-03

sterred packaging options

Aplikace

piezoodporových tlakových senzorů

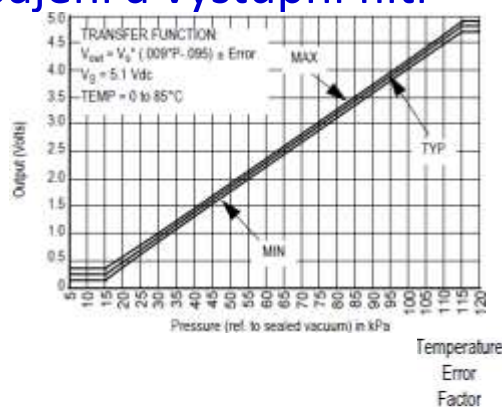
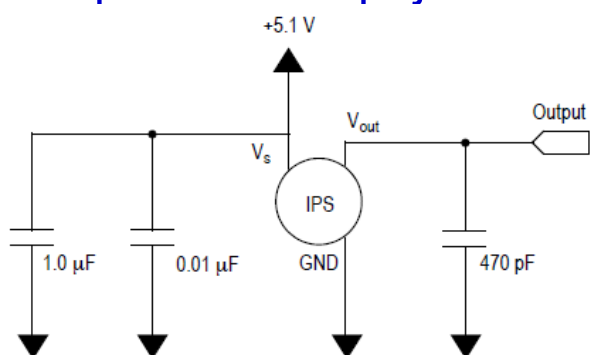

Aplikace piezodoporových tlakových senzorů

Příklad 2 - integrovaný tlakový senzor MPX 4115A

Řada MPX4115A je navržena pro snímání absolutního tlaku vzduchu v aplikacích výškoměru nebo barometru. Senzor integruje obvody na čipu, bipolární operační zesilovač a sítě rezistorů pro analogový výstupní signál a teplotní kompenzaci.

Doporučené zapojení – napájení a výstupní filtr

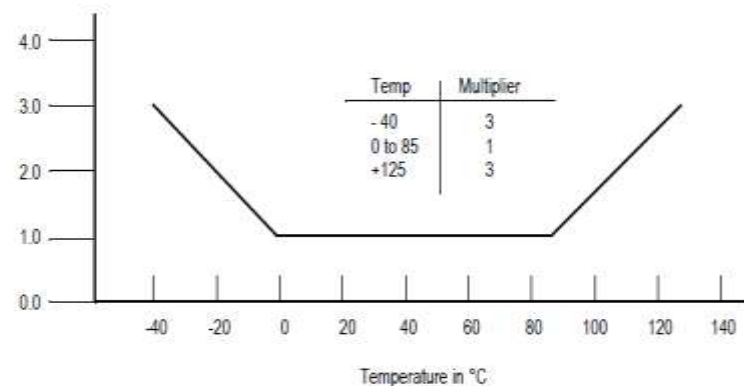

Aplikace:

- Výškoměr
- Barometr
- Letecké výškoměry
- Průmyslové ovládací prvky
- Řízení motoru
- Meteorologické stanice a zařízení pro hlášení počasí

Parametry

- Rozsah tlaků: 15 až 115 kPa (2,2 až 16,7 psi)
- Výstup: 0,2 až 4,8 V
- Maximální chyba v rozsahu 0° až 85°C: 1,5 %
- Ideální pro mikroprocesorové rozhraní nebo systémy založené na mikrokontrolérech
- Teplotní kompenzace: rozmezí teplot -40°C až +125°C

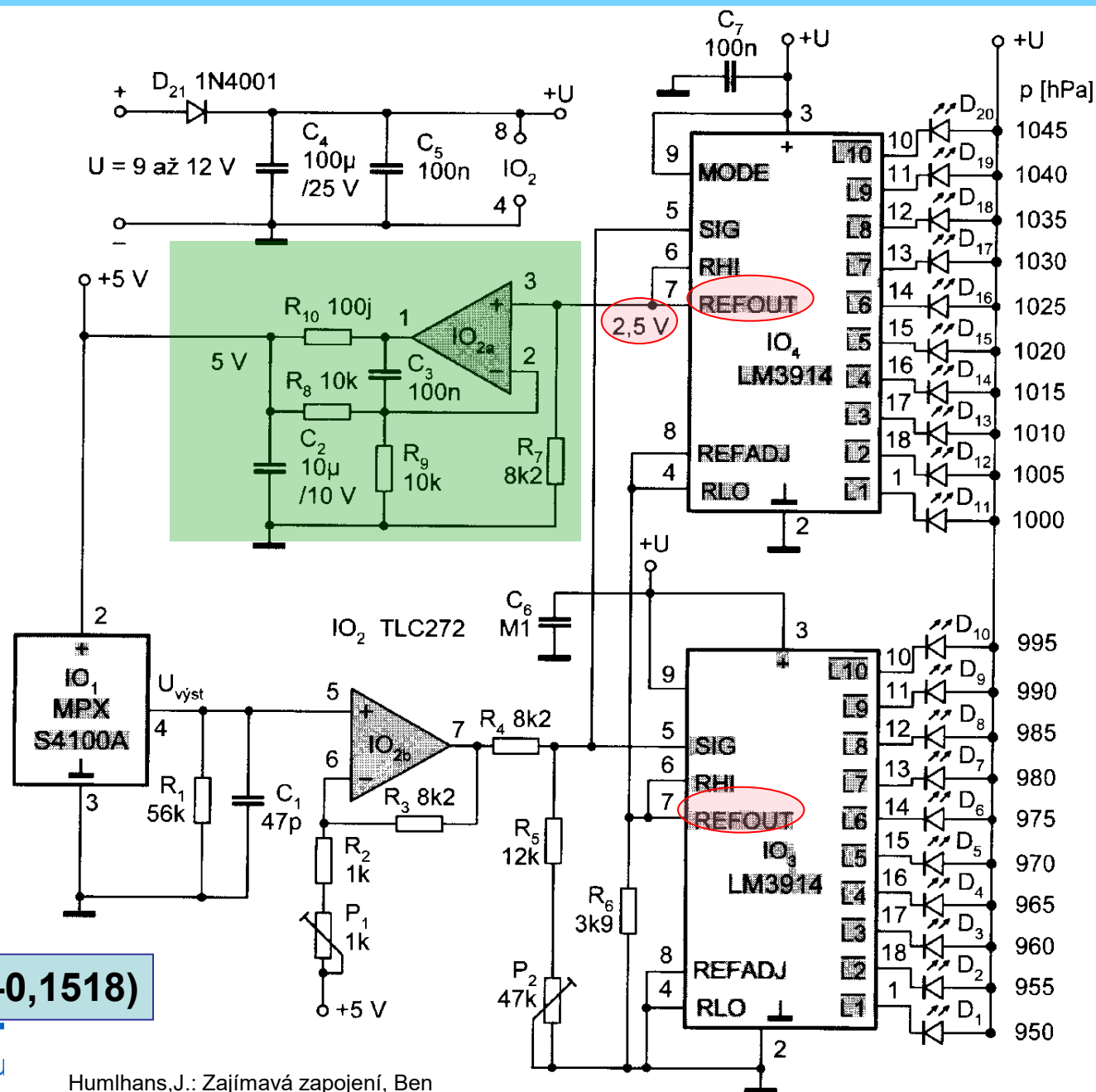
Aplikace piezodporových tlakových senzorů

Příklad:

Elektronický
barometr s
MPXS4100A
(Motorola)

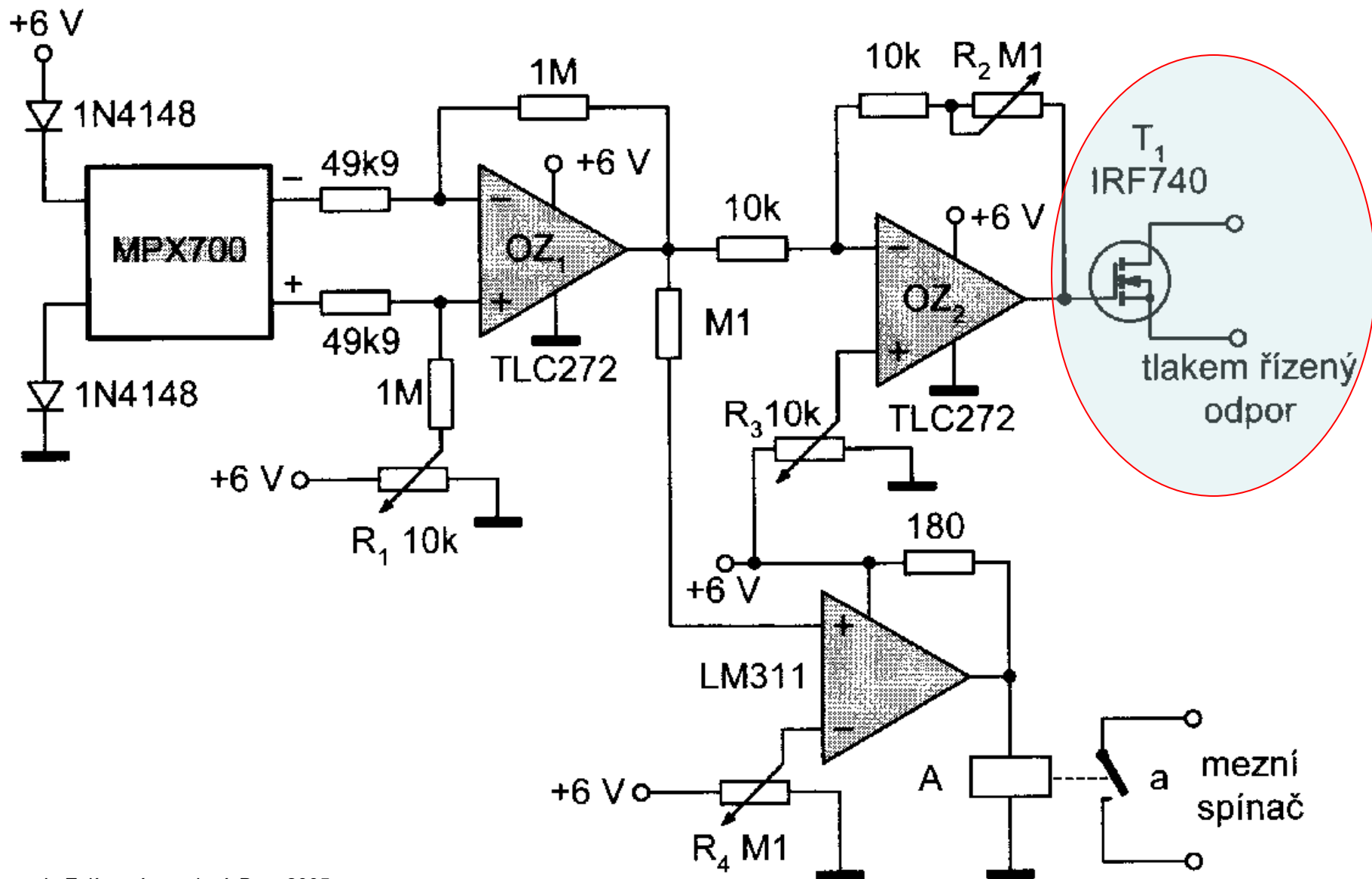
945 hPa = nulový
signál (diody nesvítí)
nastavení pomocí
P2, R3, R4

$$U_{\text{vyst}} = 5 \cdot (0,001059 \cdot P - 0,1518)$$

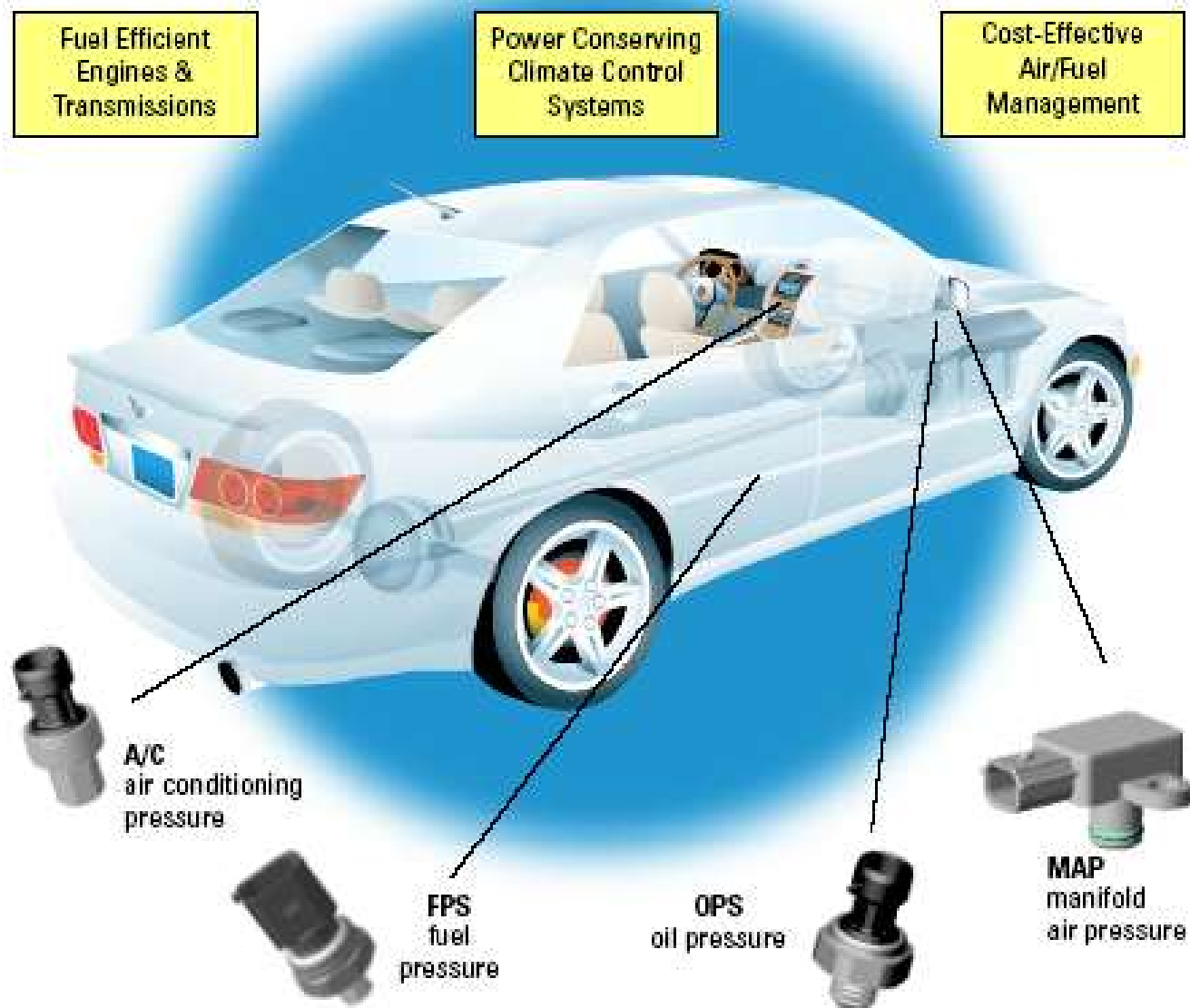

Aplikace piezoodporových tlakových senzorů

Příklad 4 – Tlakem řízený „odpor“ s MPX700 (Motorola)

Aplikace tlakových senzorů

Firemní stránky:

www.honeywell.com

www.infineon.com

e-www.motorola.com

www.sensortech.com

www.si-micro.com

Products

Amplifiers	amplifier.ti.com
Data Converters	dataconverter.ti.com
DSP	dsp.ti.com
Interface	interface.ti.com
Logic	logic.ti.com
Power Mgmt	power.ti.com
Microcontrollers	microcontroller.ti.com

Applications

Audio	www.ti.com/audio
Automotive	www.ti.com/automotive
Broadband	www.ti.com/broadband
Digital Control	www.ti.com/digitalcontrol
Military	www.ti.com/military
Optical Networking	www.ti.com/opticalnetwork
Security	www.ti.com/security
Telephony	www.ti.com/telephony
Video & Imaging	www.ti.com/video
Wireless	www.ti.com/wireless

Zkouškové otázky

1. Nakreslete princip činnosti tlakového senzoru pro měření absolutního tlaku a senzoru pro měření diferenciálního tlaku.
2. Napište alespoň 3 základní typy polovodičových tlakových senzorů
3. Nakreslete základní uspořádání piezoelektrického tlakového senzoru se 4 piezoodporovými tenzometry na membráně.
4. Nakreslete obvodové zapojení s můstkem pro vyhodnocování signálu ze 4 piezoodporů tlakového senzoru
5. Nakreslete zjednodušené elektronické obvodové zapojení s můstkem pro vyhodnocování signálu z piezoodporů tlakového senzoru. Do zapojení nakreslete princip jednoduché teplotní kompenzace s termistorem.

